

הסרת תוכן פוגעני מרשת האינטרנט – סקירה ראשונית משווה מהירה

ד"ר תהילה שוורץ אלטשולר, המכון הישראלי לדמוקרטיה, ד"ר אסף וינר, איגוד האינטרנט הישראלי

דצמבר 2021

בגרמניה נחקק חוק שנוגע להסרת תכנים מרשתות חברתיות בשנת 2018. באוסטרליה הורחבה החקיקה הנוגעת להסרת תכנים באוגוסט 2021¹. בבריטניה הונחה הצעת חוק על שולחן הפרלמנט בקיץ 2021 אך לא עברה עדיין. בנוסף על השולחן נמצאת הצעת החקיקה הרשתות החברתיות של האיחוד האירופי².

ואולם, באף מדינה אין הסדר רחב כמו זה המוצע בתזכיר החוק אצלנו, וזאת בשל ההיבטים הבאים:

1. אף הסדר איננו כולל את כל העבירות שבחוק הפלילי, אלא רק רשימה סגורה ומצומצמת, כדוגמת טרור, אלימות פיסית ואלימות מינית, ואלימות כלפי קטינים.

- בחוק הגרמני (Network Enforcement Act), שנכנס לתוקף ב 1 בינואר 2018, מדובר ברשימת תוכן הממלא אחר דרישות העבירות המפורטות בסעיפים ספציפיים מתוך הקוד הפלילי הגרמני ואשר לא מתקיימת לגביהן הגנה על פי הקוד הפלילי. הסעיפים העוסקים בלשון הרע על נשיא המדינה או המדינה וסמליה בכוונה הוסרו מגדר תחולת החוק.
- בהצעת החקיקה הבריטית³, מדובר בתוכן טרור ובתוכן של התעללות מינית בילדים.
- בחקיקה האוסטרלית (Australia Online Safety Bill) מאוגוסט 2021 מדובר בהתעללות בקטין או במבוגר וכן פרסום תמונות אינטימיות.

¹ [Australia Online Safety Bill](#).

² [EU Digital Services Act, article 8](#).

³ [UK Online Safety Bill \(draft may 2021\)](#).

- עוד נעיר כי במרץ 2018 אימצה הנציבות האירופית המלצות בנוגע לאמצעים להתמודד באופן אפקטיבי עם תוכן בלתי חוקי באינטרנט⁴ אבל חובת הסרה של תוכן חלה שם רק כאשר מדובר בתכנים של טרור.

2. אף הסדר איננו כולל פרוצדורה שמאפשרת למדינה לפנות לבתי משפט במעמד צד אחד עם ראיות חסויות ולדרוש צווי הסרה.

3. תחולת תזכיר החוק שלנו היא רחבה ביותר מבחינת הגדרת הגופים שלגביהם ניתן לדרוש הסרת תכנים. אף הסדר איננו כולל הגדרה כה רחבה שכוללת כל אתר אינטרנט (כולל אתרי עיתונות בארץ ובחו"ל) וללא הגבלה מינימלית של גודל.

- בחוק הגרמני מדובר בפלטפורמות שיש להן למעלה משני מיליון משתמשים רשומים בגרמניה, הפועלות למטרות רווח, ומתוכננות לאפשר למשתמשים לשתף תוכן עם משתמשים אחרים או להפוך תוכן לזמין לכלל הציבור. הוחרגו במפורש פלטפורמות המציעות תוכן עיתונאי או תוכן ערוך ופלטפורמות המתוכננות לאפשר תקשורת ישירה בין פרטים.

- בהצעת החקיקה הבריטית מדובר באתרים הנגישים לכלל הציבור כשהתוכן הוא תוכן טרור, וכאשר מדובר בניצול והתעללות מינית בילדים גם באתרים שנדרשת לגביהם גישה מלווה בסיסמה (כלומר פרטיים).⁵

4. באף מדינה לא קיים הסדר של אכיפה אלטרנטיבית כל כך פעילה כפי שקיים אצלנו.

5. באף מדינה לא ניתן להסיר תוכן ללא הודעה למי שפרסם אותו. תזכיר החוק איננו כולל ערובות לשקיפות ולחובות הודעה כלפי מי שתוכן שהעלה נמחק.

- בהצעת החוק של האיחוד האירופי בנוגע לשירותים דיגיטליים (Digital Services Act) שנמצא בימים אלה על שולחנם של מקבלי ההחלטות באירופה יש חובת הודעה כזאת.

- לפי החוק הגרמני הרשת החברתית רשאית לפנות למשתמש טרם קבלת החלטה בשאלה האם התוכן בלתי חוקי כאשר חוקיותו תלויה בטענות עובדתיות או בנסיבות עובדתיות אחרות. מיד עם קבלת ההחלטה בתלונה על הרשת החברתית לעדכן את מגיש התלונה והמשתמש כותב התוכן בהחלטה ובנימוקה.

⁴ Commission Recommendation of 1/3/18 on Measures to Effectively Tackle Illegal Content Online

⁵ [UK Online Safety Bill \(draft may 2021\), clause 63.](#)